

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

Raad voor Cultuur
Postbus 61243
2500 AE Den Haag

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon
drs. F.H.J. Altenburg

T 033 421 74 30
F 033 421 77 99
f.altenburg@
cultureelerfgoed.nl

Onze referentie
B-2011-105

Datum 7 juni 2011
Betreft aanwijzing monumenten in herstructureringswijken

Geachte Raad,

Graag wil ik u informeren over het recente besluit van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heer Halbe Zijlstra, om niet verder te gaan met het opstellen van een Aanwijzingsprogramma voor monumenten in herstructureringswijken.

Dit programma vond zijn grondslag in de *Beleidsregel aanwijzing beschermde monumenten 2009*. Hierin is aangegeven hoe de ministeriële bevoegdheid om rijksmonumenten aan te wijzen zal worden ingezet. In de beleidsregel wordt ook het opstellen aangekondigd van een bescheiden aanwijzingsprogramma voor rijksmonumenten in enkele van de veertig Aandachtswijken (zoals aangewezen door de toenmalige minister voor WWI).

Met het oog op het opstellen van het genoemde aanwijzingsprogramma is door mijn dienst eind 2009, begin 2010 een proeffase uitgevoerd, waarbij in samenwerking met de betrokken gemeenten en het voormalige ministerie van WWI onder meer pilots hebben plaatsgevonden in Arnhem (Het Arnhemse Broek) en Amsterdam (Westelijke Tuinsteden).

Mede op basis van de resultaten uit de proeffase heeft de staatssecretaris van OCW nu besloten af te zien van het genoemde aanwijzingsprogramma. Hiervoor zijn de volgende argumenten:

- Er is gerede twijfel of het met het programma beoogde doel, om "met het cultuurhistorisch argument een hefboomeffect in het herstructureringsproces van de hele wijk [te] bewerkstelligen", kan worden bereikt door middel van het aanwijzen van rijksmonumenten. Het middel staat hier voorop en dreigt zo tot doel te worden, en dat is zowel inhoudelijk als praktisch niet het juiste vertrekpunt om het oorspronkelijk beoogde doel te bereiken;
- De *Beleidsregel 2009* is, voor wat betreft dit aanwijzingsprogramma, inmiddels ingehaald door de eind 2009 verschenen *Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg*. Hierin wordt onder meer:
 - Ingezet op een betere borging van de cultuurhistorie via het spoor van de ruimtelijke ordening;
 - Ingezet op het selectiever aanwijzen van rijksmonumenten. Daarbij zal het dan gaan om echte 'toppers';

- De opstelling van een Structuurvisie Cultureel Erfgoed aangekondigd. Wat het Rijk vanuit nationaal perspectief belangrijk vindt waar het gaat om cultuurhistorische waarden in relatie tot ruimtelijk beleid, zou daarin een plek moeten krijgen. Dit proces krijgt nu een uitwerking via de *structuurvisie Infrastructuur en Ruimte* en de *Visie Erfgoed & Ruimte*.
- Het *Regeerakkoord 2010* geeft aan dat behoud en onderhoud van monumenten een overheidstaak is en blijft, maar ook dat de ruimtelijke ordening meer wordt overgelaten aan provincies en gemeenten. Het kabinet wil ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving, en het bestuur liefst zo dicht mogelijk bij de mensen organiseren. Dat maakt dat de betrokken gemeenten en andere gebiedspartijen primair zelf aan zet zijn om de cultuurhistorische waarden van de Aandachtswijken te betrekken en benutten bij planvorming voor de stedelijke vernieuwing. Daarbij blijft de opgave om erfgoed en sociaal-maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken te verbinden onverminderd actueel.

Onze referentie
B-2011-105

Ten slotte verwijs ik u nog naar de binnenkort te verschijnen *Visie erfgoed en ruimte*, en dan met name naar de daarin opgenomen speerpunten *Herbestemming en Wederopbouw*, die ook een relatie hebben met de opgaven voor de Wijkenaanpak en de stedelijke vernieuwing.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben, kunt u terecht bij mijn medewerker de heer Frank Altenburg, van wie de contactgegevens in het briefhoofd rechtsboven genoemd worden.

Met vriendelijke groet,
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

drs. Cees van 't Veen
Directeur